NOWY DZIEŃ

POPOŁUDNIOWE PISMO CODZIENNE

ROK III | Warszawa, czwartek 18 lutego 1943 r. | NR.496

DZIŚ 4 STRONY

Po zdobyciu Charkowa

WIELKA BITWA CZOŁGÓW NA DRODZE DO DNIEPRU

NAJBLIZSZE CELE OFENSYWY ROSYJSKIEJ

Orzeł
Połtawa
Zaporoże
Dniepropietrowsk
Taganrog
Stalino

ZACISKAJA SIE KLESZCZE WOKÓŁ MIASTA ORZEŁ

MOSKWA 18.2. Po zdobyciu Charkowa wojska sowieckie posuwają się szybko na zachód i wkroczyły już na równinę ukraińską, zajmując miasta Grajworon, 50 km. na zachód od Charkowa, Bogoduchow, 55 km. na północo-zachód i Zmijew, 65 km. na południo-zachód. Główne siły niemieckie wycofują się z rejonu Charkowa na Połtawę. Tymczasem na południe od Charkowa wywiązała się wielka bitwa czołgów, gdyż zapomocą zmasowanych sił pancernych Niemcy chcą opóźnić pochód rosyjski na Dniepr.

W Charkowie Rosjanie znaleźli w siedzibie sztabu niemieckiego rozkaz niemieckiego naczelnego dowództwa, nakazujący utrzymanie miasta za wszelką cenę. Tym tłumaczy się desperacki opór broniących Charkowa dywizji SS. Jak się okazuje, Niemcy przygotowani byli na natarcie rosyjskie od wschodu i południa i atak gen. Golikowa od strony północnej całkowicie ich zaskoczył.

W rejonie Orła toczą się coraz bardziej zacięte walki. Na miasto to maszerują trzy armie. Jedna z nich minęła Poniry i znajduje się w odległości 110 km. od Orła, druga zbliża się od wschodu, trzecia zaś, od południo-zachodu przecięła połączenie Kursk-Briańsk, odcinając zarazem rejon Orła. W ten sposób zaciskają się kleszcze sowieckie wokół Orła.

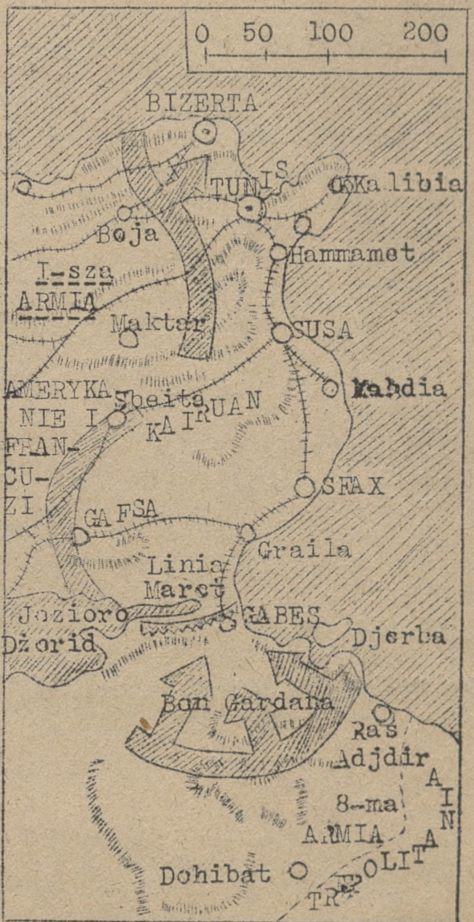
W Zagłębiu Donieckim Rosjanie zajęli ważny węzeł kolejowy Sławiańsk, odcinając poważne siły niemieckie.

Nad m. Azowskiem Rosjanie zbliżają się do Taganrogu. -

ROMMEL UDERZYŁ NA AMERYKANÓW W TUNISIE a na południu cofnął się poza linię obronną Maret

LONDYN 18.2. W środkowym Tunisie oddziały amerykańskie odpierają potężne uderzenie niemieckie, do którego Rommel rzucił m.in. swoją doborową 21-ą dywizję pancerną. Pod naciskiem nieprzyjaciela linia frontu wygięła się na południowy zachód, 41 km. po za dolinę Faid.

Na odcinku południowym wojska Rommla cofnęły się na ufortyfikowaną linię Maret. W pościgu za nieprzyjacielem 8-a armia zajęła lotnisko Medenine, w systemie obronnym linii Maret.

Sytuacja na frontach Tunisu
Górny odcinek zajmuje 1-a armia bryt., środkowy-Amerykanie południowy - 8-a armia bryt.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Hitler nie chce zrzec się dowództwa

BERLIN 18.2. Agencja niemiecka "Transozean", obsługująca prasę zagraniczną ogłasza komunikat następujący:

"Miarodajne sfery wojskowe kategorycznie dementują pogłoski, jakoby miały zajść zmiany w niemieckim dowództwie naczelnym i jakoby mianowany miał być nowy naczelny wódz armii lądowej."

Z komunikatu tego wynika, iż Hitler nie chce złożyć dowództwa, mimo doznanych na froncie wschodnim klęsk.

Pogrom żeglugi osi na morzu Śródziemnym

ŁONDYN 18.2. Wczoraj zatopiono na m. Śródziemnym 7 statków nieprzyjacielskich, w tym 1 tankowiec, a 2 uszkodzono. Jeden z okrętów holenderskich zatopił nieprzyjacielską łódź podwodną. W pierwszej połowie lutego zatopiono 1/3 statków osi na drodze do Tunisu.

Miarodajna opinia polska

O STOSUNKACH Z SOWIETAMI

Wychodzący w Londynie półurzędowy "Dziennik Polski" zamieścił wczoraj artykuł wstępny, naświetlający stosunki polsko-sowieckie na tle układu z 1941 r.

"Dziennik Polski" pisze, że fakt przeciwstawienia się Polski w 1939 r. agresorowi niemieckiemu pociągnął za sobą daleko idące konsekwencje. Polska stała się natchnieniem narodów w walce o wolność. Niemniej donioslym faktem było stanowisko Polski po wybuchu wojny sowiecko-niemieckiej. Stanowisko to ułatwiło Narodom Zjednoczonym zawarcie koalicji z zaatakowaną przez Niemców Rosją.

Rząd polski, kierując się poczuciem realizmu politycznego uważał za konieczną współpracę polityczną i wojskową z Sowietami. Wynikiem tego stanowiska był układ z Moskwą, - który nietylko uregulował stosunki polsko-sowieckie, ale formalnie umożliwił W. Brytanii która udzieliła Polsce swoich gwarancji, zawarcie sojusz z Rosją.

Zawierając układ moskiewski rząd polski nie ustąpił ani piędzi terytorium polskiego, ani nie wyrzekł się niczego ze swoich słusznych praw.

Przyszłe stosunki polsko-sowieckie ułożą się niewątpliwie pomyślnie, skoro obie strony zadeklarowały uroczyście przestrzeganie zasad Karty Atlantyckiej.

Nie jesteśmy osamotnieni - pisze dalej z naciskiem "Dziennik Polski" - i dlatego nasza sytuacja międzynarodowa - zarówno teraz jak i w przyszłości nie budzi obaw. Mamy zapewnienie całkowitego poparcia naszych słusznych interesów ze strony sojuszników.

DZIENNY NALOT NA RZESZĘ

bombardowano okręg Ems - Osnabrück - Dortmund

LONDYN 18.2. Po raz pierwszy od czasu nalotu na Berlin - bombowce i myśliwce brytyjskie dokonały wczoraj dziennegi nalotu na Niemcy północno-zachodnie. Atakowano okręg Ems - Osnabrück - Dortmund. Bomby brytyjskie m.in. uszkodziły poważnie kanał Ems-Dortmund. Pod Osnabrück w odległości 30 km. od tego miasta zniszczono pewną fabrykę.

Inne eskadry myśliwców i bombowe atakowały komunikację w - północnej Francji, Belgii i Holandii.

Nocy ubiegłej dokonano nowego silnego ataku na bazę łodzi podwodnych w Lorient. Był to piąty z rzędu nalot na tę bazę w ciągu ostatnich 2-ch tygodni.

Lotnictwo brytyjskie i amerykańskie bombardowało wczoraj obiekty wojskowe na Sycylii oraz linie komunikacyjne w południowych Włoszech.

MALTA STAJE SIĘ WIELKĄ BAZĄ OFENSYWNĄ

największy dotychczas konwój z zaopatrzeniem przybył na wyspę

LONDYN 18.2. Na Maltę przybył bez przeszkód największy z dotychczasowych konwój, który przywiózł olbrzymie zapasy broni amunicji, materiałów lotniczych i żywności. Prasa londyńska komentuje fakt wysłania na Maltę tak wielkiego konwoju, jako zmianę defensywnego charakteru tej bazy na ofensywny.

NIEMCY SPIESZĄ SIĘ Z GERMANIZOWANIEM ALZACJI

do 31 marca ani jednego Francuza !

BERNO 18.2. Niemcy, chcąc stworzyć fakty dokonane w dziedzinie ludnościowej, wydali w Alzacji szereg nowych zarządzeń germanizacyjnych. M.in. nakazano do 31 marca r.b. przymusową zmianę nazwisk i imion o brzmieniu francuskim na niemieckie. Zapowiedziane są surowe represje przeciw osobom, które upierałyby się przy swojej francuskiej narodowości. W tych warunkach ludność francuska - Alzacji masowo ucieka przez granicę do Francji. W ciągu ostatnich dni udało się przejść granicę przeszło 300-u osobom.

BRAWURA POLSKIEGO LOTNIKA.

LONDYN 18.2. W toku ostatnich operacji nad Francją jeden z myśliwców polskich ścigał bombowiec niemiecki, który usiłował wylądować na lotnisku. Polak zniżył lot do 50 metrów i ogniem z c.k.m. wzniecił pożar na bombowcu niemieckim.

KRONIKA RADIOWA

Radio brytyjskie zapowiedziało cykl reportaży o udziale krajów okupowanych w wysiłku wojennym aliantów. Cykl ten otworzy przemówienie gen. Ujejskiego o lotnictwie polskim.

Do Afryki północnej przybył dowódca naczelny lotnictwa sprzymierzonych w strefie śródziemnomorskiej, gen. Tadder objął dowództwo.

W St. Zjednoczonych spuszczono na wodę tysięczny statek na wodę wybudowany przez stocznie amerykańskie od czasu ataku Pearl Harbour.

W amsterdamie dokonano zamachu na prokuratora Cruina, w związku z czym aresztowano kilkuset studentów.

GIEŁDA dolar zł.-454, papierowy-150, rubel zł.-225, złoto kom-127, wyrób-165, mk.-3.00.

NOWA OFENSYWA JAPOŃSKA W CHINACH

NOWY JORK 18.2. Z Czungkingu donoszą, że wojska japońskie rozpoczęły nową ofensywę jednocześnie na północnym, środkowym i południowym froncie. Do akcji użyto znacznych sił. Dotychczas ofensywa japońska nie dała poważniejszych wyników. Prasa nowojorska komentuje tę nową ofensywę, jako akcję obliczoną na uspokojenie społeczeństwa japońskiego sukcesami w Chinach po klęsce doznanej w rejonie południowo-zachodniego - Pacyfiku.

TURCJA WIERNA ZASADZIE CAŁKOWITEJ NEUTRALNOŚCI

mimo obietnic: Syrii, Palestyny, Iraku z Mossulem Niemcy nie potrafiły już uczynić z niej swego wasala

Turcja jest bodaj największym znakiem zapytania w drugiej wojnie światowej. Od samego jej początku, w miarę rozwoju wypadków, począwszy od września 1939 r. - po dzień dzisiejszy obie strony wojujące nie szczędziły wysiłków celem pozyskania sobie dostatecznie silnych wpływów w tym państwie nie wyłączając nawet możliwości wciągnięcia go w orbitę zmagań wojennych - po swojej stronie.

Zdecydowanie neutralni

Jakie było stanowisko Turcji, jej racji stanu, dążenia, interesy wreszcie i zobowiązania w stosunku do stron wojujących? Od szeregu lat Turcja, być może natchniona doświadczeniem 1914-1918 r. była sprzymierzeńcem Anglii.

Nie wzięła jednak dotąd udziału w wojnie i wyraźnie zawsze oświadczała, że pragnie pozostać neutralną. Ponadto Turcja podpisała pakt przyjaźni z Niemcami. Wszystko to stwarzało sytuację bardzo niejasną.

-Pakt podpisany w 1939 r. w Ankarze przez Anglię, Francję i Turcję nie nosił charakteru ofensywnego, lecz był układem defensywnym. Miał na celu utrzymanie pokoju na Bałkanach i we wschodniej części morza Śródziemnego. Dlatego też Turcja pragnęła utrzymać normalne stosunki z Niemcami i Włochami i - dlatego nie wystąpiła zbrojnie przeciw "osi".

Turcja też nie była zobowiązana do wzięcia udziału w konflikcie włosko-greckim, choć czujnie obserwował wtargnięcie Niemiec na Bałkany.

Podwójna gra, czy zręczna polityka?

W tym momencie w pewnych kołach dyplomacji europejskiej zaczęto wysuwać wniosek, że Turcja skłania się na stronę Niemiec. Co ciekawsze uwierzyli w to sami Niemcy, sądząc w zaślepieniu swych orężnych sukcesów, że i tu twarda pięść zrobi swoje prędzej i skuteczniej niżby najchytrzejsze zabiegi dyplomatyczne. Dowiedli tym Niemcy jeszcze raz naiwności swej myśli politycznej, gdyż rzecz miała się wręcz odwrotnie. Intensywne zabiegi von Papena, jego ustawiczne podróże na szlaku Ankara-Berlin i z powrotem nie posunęły toku spraw do upragnionego celu - do przepuszczenia wojsk niemieckich przez terytorium Turcji i ewentualnego ich uderzenia na Kaukaz, względnie marszu via Persja na Indie.

Zwodne obietnice

Sprawa była ważna i pilna. Szaleńcze i ambitne plany Hitlera pulsowały jeszcze sporym zapasem energii i możliwości. Chwycono się obietnic. Z tego niewyczerpanego rezerwuaru rzucono Turcji: Syrię, Palestynę, Irak wraz z Mossulem, olbrzymiemi źródłami ropy naftowej. Trick był nieudany. Turcja odrzuciła tak nęcące zdawałoby się propozycje. Turcja znała już - Niemców z tamtej wojny.

Rzeczowa, spokojna odpowiedź brzmiała: "Turcja nie pragnie wskrzeszenia granic dawnego imperium ottomańskiego, jeśliby miałoby się ono stać dnia następnego wasalem Niemiec. Turcja woli pozostać państwem w jego obecnych granicach, jednak całkowicie niezależnym!"

I Turcja przeprowadziła częściową mobilizację. A na zapleczu jej stały już potężne armie angielskie, częściowo polskie i amerykańskie.

Hitler rzucił się jak wściekły na Kaukaz, ale tylko z jednej dostępnej mu strony. Marsz na Indie rozwiał się, jak sen. I z Azji Mniejszej trzeba było raz na zawsze zrezygnować.

/dokończ. obok/

Opiłki

GOERING DOSTAŁ PO KIESZENI

Szybkie opanowanie przez sowiecką armię Zagłębia Donieckiego uderzyło po kieszeni Goeringa.

Goering wyjednał mianowicie w r. ub. monopol na eksploatację kopalni węglowych w Zagłębiu Donieckim dla kilku swoich przyjaciół. Założyli oni towarzystwo na czele którego stanął, jako prezes Heinrich Weidemann z Essen. Później Goering oświadczył że celem ofensywy niemieckiej w południowej Rosji jest zdobycie dla Niemiec węgla, stali i żelaza, a Goebels mówił o Ukrainie jako o ziemi obiecanej Niemiec, która rodzić będzie żywność i surowce niezbędne dla Rzeszy. Dzięki sowieckiej taktyce zniszczenia ten bogaty okręg nie przyniósł wiele korzyści - niemieckim eksploatatorom.

A dziś?..

Dziś po spotkaniu premiera - Churchilla z prezydentem Turcji i po jego wypowiedziach na ten temat w wywiadach i w parlamencie - sytuacja jest jasna.

Turcja nadal jest wierna swej zasadzie: całkowitej neutralności. W polityce swej jednak opiera się na państwach demokratycznych. Obietnice, a następnie groźby - niemieckie pozostały bez skutku. Właściwie dziś są już bez znaczenia. Turcja stoi murem między armią niemiecką a sferami wpływów alianckich. Do wojny j st - przygotowana i stwierdza oficjalnie, że moment... zbrojnego wystąpienia jeszcze nie nadszedł..

Pytamy się często: Co z Turcją? Co robi Turcja? Przecież te rozmowy z premierem Churchillem

Owszem - mówi - Ankara - owszem, były ostatnio takie rozmowy. Ale cóż z tego? My jesteśmy - neutralni. Zresztą nie było mowy abyśmy mogli występować zbrojnie Po co?...

Tak mówi Ankara oficjalnie. - To jest język dyplomatów. Turcja czeka. Czeka inteligentnie. Jeśliby miała w końcu wystąpić zbrojnie - to napewno nie po stronie osi.

CHROŃ WSZYSTKO CO POLSKIE,
NISZCZ CO NIEMIECKIE

Myśli i fakty

KONIUNKTURA

Kiedy w pierwszych miesiącach okupacji niemieckiej powołano do życia t.zw."Volksdeutschów",zaczęło się zgłaszać natychmiast wielu kandydatów łasych na rozreklamowane przywileje.

Jeden z urzędników niemieckich załatwiających właśnie formalności "volksdeutschowskie" zdziwił się skąd w Polsce wziął się taki napływ rasy germańskiej?

Ktoryś z petentów cświad czył mu wówczas z cyniczną jowialnością:

-Nic dziwnego,panie szanowny - koniunktura!..

Dziś zaczyna się dziać coś zupełnie przeciwnego.Oto stąd ni z owąd rozpoczął się gwałtowny odpływ volksdeutschów i przyrost ludności polskiej.

Niechętnie zajmują "voksy" uprzywilejowane miejsca w tramwajach i kolejach.Niektórzy gardzą nawet specjalnymi kartkami żywnościowymi.Inni znowu mówią tylko po polsku i w gronie zaufanych podkreślają w - naciskiem:

-Zawsze byłem Polakiem!

Nie brak nawet i takich,co z ironicznym akcentem odczytują niemieckie komunikaty wojskowe,a często dostarczają wiadomości z radia angielskiego.

-Dlaczego coraz mniej jest Niemców w Polsce? - możnaby zapytać wobec takich objawów.

Odpowiedź może być tylko jedna:

-Koniunktura - koniunktura wybitnie się zmieniła...

Ale chyba im to niewiele pomoże!

Za zabicie agenta Gestapo

NIEMCY SPALILI ZYWCEM 30 WŁOŚCIAN

W powiecie garwolińskim nieznani sprawcy zabili tajnego agenta Gestapo.Był on zresztą nie Niemcem a Polakiem. Jako odwet starosta garwoliński zarządził spalenie we wsi,przy której znaleziono zwłoki agenta - 10-iu gospodarstw wraz ze znajdującymi się w chałupach ludźmi. Ogółem żywcem spalono ponad 30 osób,w tym trochę dzieci,kilku starców i ciężarną kobietę. Ponadto 27-iu mężczyzn w tej wsi zostało rozstrzelanych na rynku w Garwolinie.

Pogrzeb agenta Niemcy zorganizowali jak najwspanialej. Za trumną,na której złożono kilkadziesiąt wieńców - szli wszyscy urzędnicy niemieccy i miejscowi policjanci oraz żandarmeria. W orszaku brak było tylko Polaków,którzy z nienawiścią obserwowali pogrzeb. Przy spuszczaniu trumny do grobu Niemcy "uczcili" ją przez wyciągnięcie rąk gestem hitlerowskim.

NOCNE ALARMY W WARSZAWIE

spowodowane nalotami "desantowymi"

Po długiej przerwie sen Warszawy znów raz po raz zakłócany jest alarmami przeciwlotniczymi. Od soboty nie było ani jednej nocy bez alarmu, trwającego przeciętnie od półtorej dwuch i pół godzin. Najprawdopodobniej alarmy te wywołane były nalotami pojedyńczych samolotów sowieckich,których zadaniem było zrzucanie desantów dywersyjnych. W miarę,jak front zbliża się do granic polskich, a warunki atmosferyczne stają się coraz pomyślniejsze, Sowietom zależy coraz bardziej na wzmożeniu akcji dywersyjnej w Polsce. Można się spodziewać,iż akcja ta na wiosnę przybierze równie poważne rozmiary,jak partyzanka na bezpośrednim zapleczu frontu. Do akcji tej należy się zgóry przygotować, wzmocnić posiłkami operujące już w Polsce oddziały i zaopatrzeć je w środki bojowe.

Mimo,iż podczas żadnego z ostatnich nalotów nie przeprowadzano bombardowania, to jednak każdy alarm wywołuje poważne zaburzenia w ruchu kolejowym oraz przysparza szpitalom i garnizonom niemieckim sporo kłopotu.

Niemcy skrupulatnie przestrzegają,aby podczas nalotu nie gromadzić transportów wojskowych na dworcach warszawskich, które mogą być obiektem bombardowania. Transporty te są zatrzymywane na stacjach podmiejskich co wywołuje poważne zatory.

DOWODY "LOJALNOŚCI" - DLA ROZBICIA SPOŁECZEŃSTWA POLSKIEGO

Od pewnego czasu pracownicy instytucji publicznych,znajdujących się pod zarządem lub nadzorem niemieckim,nakłaniani są do podpisywania deklaracji lojalności,poczem otrzymują specjalne dowody,stwierdzające,iż są oni pod ochroną władz niemieckich. Jest to próba przeprowadzenia podziału Polaków na "lojalnych",zasługujących na opiekę i na opornych,przeciw którym należy stosować represje. Ma to również na celu sianie nieufności między Polakami. Po raz pierwszy uprzywilejowano lojalnych,zwalniając ich w ostatnim zarządzeniu o kontrybucji,od opodatkowania.

Metoda ta żywo przypomina metody stosowane w gethcie!

SMOLEŃSK NIE ODPOWIADA

Instytucje,które dziś rano próbowały połączyć się telefonicznie ze Smoleńskiem, nie otrzymały połączenia. Stacje pośrednie odpowiadały,iż przerwa jest prawdopodobnie spowodowana przez dywersantów.

PROFANACJA KOŚCIOŁA

Niemcy sprofanowali w Warszawie kościół N.Marii Panny na Lesznie,gdzie posągowi Matki Boskiej nałożono na ramię opaskę z gwiazdą,a w kościele urządzono składnicę mebli.

NA CELE SPECJALNE

Kierownictwo Walki Cywilnej Kwituje:Brana - 100,Kwiat - 100.

POKWITOWANIA:SKIBA:Machno II-30, Krysta-5,MŚCICIEL:P.66-30, Sitwa-60, G.Z.-35,DWD-20, Witold-50,Wicher-50,Sowa-40,Moc - -20,Krokodyl-25,Dar zbiorowo-95,Wama-10,Teka-20,Tygrys-10.